

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
24/25

Fäladsgården 7-9

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	3
1.2	Skolans ansvar.....	3
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier</i>	<i>3</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla</i>	<i>4</i>
1.2.3	<i>Ansvar</i>	<i>4</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning</i>	<i>4</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	4
1.4	Ansvarig rektor.....	5
1.5	Förankring av planen	5
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	6
2.1	Delaktighet.....	6
2.1.1	<i>Elevs delaktighet.....</i>	<i>6</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet.....</i>	<i>6</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet.....</i>	<i>6</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder.....	6
2.3	Beskrivning av nuläge	7
3	Analys och åtgärder för kommande läsår	8
3.1	Analys.....	8
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	8
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	10
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	12
6	Bilaga 3	15

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Åk 7-9 Fäladsgården

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbning, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

Medarbetare

När en medarbetare får veta att ett barn eller elev har eller kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren genast informera rektorn om detta, senast nästa arbetsdag.

Rektor

Så snart informationen nått rektorn görs en anmälan till huvudmannen om händelsen. Rektorn, eller en annan person som rektorn utser, börjar sedan att tala med de som varit involverade. Rektorn beslutar också om eventuella åtgärder för att förhindra att

kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier fortsätter.

I de fall då kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har konstaterats, följer rektorn, eller den rektor utser, upp att åtgärderna varit tillräckliga och att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen har upphört. Om det i uppföljningen visar sig att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om eventuella förändringar av de åtgärder som vidtagits tidigare, alternativt fattar beslut om nya åtgärder för att se till att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierna verkligen upphör.

1.4 Ansvarig rektor

Rektor Håkan Bengtsson Diurlin och bitr rektorer Carina Hinn samt Mia Harvyl

1.5 Förankring av planen

På Fäladsgården arbetar en utsedd grupp som har ett utökat ansvar för att motverka alla former av kränkningar. Gruppen kallas för SAMS-gruppen och består av lärare och elevhälsopersonal. Några gånger per termin är även personal från fritidsgården med på våra möten. Dessutom finns elevrepresentanter från varje klass, som är nära knutna till SAMS-gruppen.

Varje hösttermin - ny personal och samtliga elever, planen går igenom och konkretiseras.

Reflektionsdagar och mentorstid värdegrundsdelen - personal och elever; aktuella värdegrundsfrågor bearbetas.

Det dagliga arbetet i och utanför klassrummet; värdegrundsfrågorna aktualiseras.

Utvecklingssamtal - elever, lärare och föräldrar samtalar om relationer och trivsel

SAMS-arbetet - elevrepresentanter och personalrepresentanter träffas regelbundet. Personalgruppen träffas även utan elever en gång per vecka.

Nyvalda SAMS-elever utbildas varje hösttermin om hur de kan uppmärksamma och anmäla handlingar som är kränkande. Det kan vara att upptäcka allt från maktlekar som pågår till regelrätt mobbning.

Besök i klass - SAMS-gruppen besöker klasserna i åk 7 och informerar eleverna att de tydligt måste markera när de upplever att någon går över gränsen/kränker. SAMS informerar om hur de kan få hjälp.

Trivselenkät - SAMS-gruppen; alla elever besvarar trivselenkäten en gång per år. Svaren analyseras av SAMS-gruppen och redovisas i klass, i arbetslag och på arbetsplatsträff. Åtgärder vidtas för att nå målen.

Arbetslagsmöten, arbetsplatsträffar, elevhälsoteam - värdegrundsfrågor diskuteras.

Föräldramöte åk 7 - information om skolans arbete mot kränkande behandling inklusive arbetsgång vid upptäckt av kränkning, diskriminering eller mobbning.

Föräldramöte - mentorer, föräldrar; värdegrundsfrågor diskuteras.

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

- Aktuella frågor lyfts på mentorstid, reflektionsdagar och projektveckor i alla klasser.
- Värdegrundsfrågor fångas upp i den dagliga undervisningen.
- SAMS-elever genomför värderingsövningar i sina klasser.
- SAMS-elever i åk 9 besöker de nya sjuorna och berättar om SAMS
- Trygghet, trivsel och studiero diskuteras med eleven vid uppkommen situation samt i elevernas utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare och förs vid behov vidare till EHT eller SAMS.
- SAMS personal och elever träffas regelbundet och diskuterar hur klimatet är i de olika årskurserna samt följer upp aktuella händelser i skolan.
- SAMS-elever utbildas i hur de kan upptäcka kränkande handlingar, t ex maktlekar samt var de ska vända sig med det de har uppmärksammat.
- SAMS-gruppen besöker åk 7 och pratar om maktlekar samt vikten av att markera när någon går över gränsen
- Trivselenkäten genomförs med alla elever och svaren analyseras av SAMS (både elever och vuxna) varefter resultatet redovisas av SAMS-eleverna och diskuteras i alla klasser.

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen mot kränkande behandling lyfts med vårdnadshavare på föräldramöte i åk 7 samt finns tillgänglig på kommunens webbplats. Trygghet, trivsel och studiero diskuteras på elevernas utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare samt följs upp vid kommande samtal.

2.1.3 Personalens delaktighet

SAMS redovisar Trivselenkät, uppgifter från Lunken samt Skolinspektionens skolenkät för personal. I samband med detta analyseras svaren ytterligare i respektive arbetslag, både vad gäller hela årskursen och klassvis. Personalen kan återkoppla synpunkter till skolledning, kollegor och SAMS.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Föregående läsårs insatser och åtgärder

Förra läsårets utvecklingsområden:

1. Minska förekomsten av maktlekar

Gällande maktlekar visar vår trivselenkät att den upplevda förekomsten av maktlekar har minskat med 6 procent. Det ser vi som ett resultat av det omfattande arbete vi har bedrivit på elevnivå, klassnivå samt information till hemmen. Genom att SAMS har

synliggjort vad maktlekar innebär och vilka konsekvenser det får har fler elever insett det olämpliga i beteendet.

Även om förekomsten av maktlekar har minskat påtalar 30% av eleverna att maktlekar finns. Varje läsår gäller det att arbeta extra idogt med årets nya sjuor. Det gäller att påpeka igen och igen att skojbråk inte är okej. Skojbråk kan upplevas obehagligt/kränkande.

2. Fortsatt hög trivsel

Trivselenkäten visar att 95% av eleverna trivs mycket bra/bra. Totalt sett är detta sig likt år efter år, men andelen som trivs mycket bra krymper. Hade vi fått önska hade skolan haft lugna platser. På skolan finns dagligen ca 500 elever i en och samma byggnad. En annan viktig faktor skulle kunna vara fler vuxna som rör sig ute bland eleverna på rasterna.

2.3 Beskrivning av nuläge

Beskrivning av nuläge

Klimatet på skolan har generellt upplevts lite bättre/lugnare detta läsår än tidigare, vilket avspeglar sig i antalet anmälningar i DF-respons. 56 stycken anmälningar finns, vilket är färre än tidigare. Statistiken avser *läsåret 23/24*. Vid genomgång av anmälningarna kan vi notera att ett litet antal elever har orsakat ganska många av anmälningarna. Dessa elever har kränkt andra elever i samtliga årskurser. Ett intensivt arbete har pågått för att komma till rätta med detta.

Vid analys av anmälningarna noterar vi att 40 stycken var verbala, 29 stycken fysiska, 5 stycken hot om våld och 1 gällde kränkning i text och bild.

Fördelningen mellan årskurserna såg ut så här: 18 stycken i åk 7, 23 stycken i åk 8 och 15 stycken i årskurs 9.

Glädjande är att inga av anmälningarna i år var markerade som diskriminering eller sexuella trakasserier.

Det stora flertalet anmälningar angavs vara verbala, fysiska eller både och.

Enligt skolinspektionens sk skolenkät, som elever i åk 8 i besvarade i mars 2024, har eleverna på Fäladsgården svarat i linje med övriga elever i kommunen: 80 % känner sig trygga.

Gällande maktlekar visar vår trivselenkät (besvarad i februari -24) att den upplevda förekomsten av maktlekar har minskat med 6 procent. Det ser vi som ett resultat av det omfattande arbete vi har bedrivit på elevnivå, klassnivå samt information till hemmen. Genom att SAMS har synliggjort vad maktlekar innebär och vilka konsekvenser det får har fler elever insett det olämpliga i beteendet. SAMS är en grupp bestående av vuxna och elever som arbetar för att förhindra kränkningar.

Trivselenkäten visar att 95% av eleverna trivs mycket bra/bra. Totalt sett är detta sig likt år efter år, men andelen som trivs mycket bra krymper.

3 Analys och åtgärder för kommande läsår

3.1 Analys

Skolans SAMS-elever valde ut fyra områden från trivselenkäten för diskussion. På mentorstiden höll de i samtal om utanförskap, diskriminering, nätkränkningar och maktspel. Alla fick i smågrupper möjlighet att uttrycka sina åsikter. Eleverna fick bland annat diskutera vad man i klassen kan göra för att ingen ska känna sig ensam under skoldagen, var gränsen går för vad som är okej att skriva/säga på nätet samt ge förslag på vad de kan göra för att minska bruket av maktlekar så att alla vågar uttrycka sina åsikter. På träff med SAMS-eleverna återkopplades klassernas åsikter.

Även kommande läsår genomförs som vanligt vår egen Trivselenkät. Genom denna källa och Lunken får vi på nytt möjlighet att utvärdera hur läsårets arbete har fallit ut. Det sker även en löpande utvärdering i våra dagliga möten med elever samt vid mentorstid och utvecklingsamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Personalen har under ledning av SAMS fått diskutera och analysera Trivselenkätens resultat. Dessa diskussioner har handlat om vad vi kan göra för att förbättra klimatet på skolan.

Även detta läsår kommer vi att fokusera på att skapa goda relationer mellan de nya eleverna i åk 7. Anledningen till att vi vill arbeta med maktlekar igen är att det är ett återkommande tema bland de yngsta eleverna. I åk 7 skapas nya klasser med elever som tidigare gått i olika klasser och skolor.

Nästa utvecklingsområde gäller återigen hög trivsel. Vi har de senaste två läsåren i Trivselenkäten sett en tydlig tendens att andelen elever som trivs mycket bra krymper.

Sätt att motarbeta tendenserna kommer att bli vårt planerade regelbundna värdegrundsarbete på mentorstiden där eleverna bland annat kommer att göra övningar som kan handla om att hitta sig själv, skapa goda relationer, gott språkbruk mm. En annan insats som det förhoppningsvis kan komma mycket gott av är det nyskapade Uppsökarteamet på Norra Fäladen. De ska lägga en stor del av sin tid på Fäladsgården.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Minska förekomsten av sk skojbråk och maktlekar	SAMS besöker klasserna i åk 7 för att informera om maktlekar. Personal reagerar och säger till vid skojbråk och maktlekar.	Ökad trygghet och trivsel på skolan.	Eleverna besvarar Trivselenkäten i jan/feb -25. Fortlöpande utvärdering i arbetslagen.
Hög trivsel	Vi följer ett utarbetat program gällande värdegrundsarbete på mentorstiden som löper över hela läsåret. Det nyskapade	Öka andelen elever som svarar att de trivs "mycket bra" i Trivselenkäten. Att personalen blir ännu bättre på att uppmärksamma och reagera vid kränkningar, vilket leder till högre trivsel.	Trivselenkäten Lunken Skolinspektionens skolenkät Personalens upplevelse

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
	uppsökarteamet rör sig bland våra ungdomar och aktiverar dem.		
Färre känkningsärenden gällande fotografering samt meddelanden på sociala medier.	Samtliga elever lämnar in sina mobiler vid skoldagens start	Ökad trygghet och trivsel på skolan.	Trivselenkäten samt minskat antal anmälningar i Prorenata.

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstad av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt

hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom en klass inom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter

det har han svårt att få vara med och leka.

- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3